

Går kontinuerlig examination att kombinera med graderade betyg?

Monica Almqvist, Elektrisk mätteknik (monica.almqvist@elmat.lth.se)
Roy Andersson, Datavetenskap (roy.andersson@cs.lth.se)

Abstract— LTH strävar efter att öka inslaget av alternativ examination, t. ex. kontinuerlig examination, samtidigt som studenterna ofta vill ha graderade betyg. Går detta att kombinera? Vår ansats är att det går men vi vill gärna med hjälp av denna roundtablediskussion samla in erfarenheter och diskutera svårigheter och fallor. För att underlätta diskussionen har begreppet kontinuerlig examination definierats och en grov kategorisering av LTH:s kurser har gjorts. Problematiken kring graderade betyg diskuteras också. Vår slutsats är att nyckeln till problemet är att hitta examinationsmoment som är möjliga att sätta graderade betyg på.

I. INTRODUKTION

LTH strävar efter att öka inslaget av alternativ examination, t. ex. kontinuerlig examination, samtidigt som studenterna ofta vill ha graderade betyg. Går detta att kombinera? Vår ansats är att det går men vi vill gärna med hjälp av en roundtablediskussion samla in erfarenheter och diskutera svårigheter och fallor.

Begreppet kontinuerlig examination används som ett alternativ under rubriken *prestationsbedömning* i LTH:s kursplaner men är tyvärr inte konkret definierat. Vad som syftas till är examinationsmoment vid flera tillfällen under kursens gång samt utebliven sluttentamen.

II. KURSKATEGORISERING

För att underlätta diskussionen har vi gjort en grov kategorisering av LTH:s kurser i tre kategorier med avseende på examinationsform:

1. **Kurser där en sluttentamen (skriftlig eller muntlig) helt avgör betyget.** Hit räknas även kurser som har obligatoriska övningar eller laborationer men där sluttentamen ensam sätter betyget.
2. **Projektkurser där en projektslutredovisning avgör betyget.** Med "en projektslutredovisning" menar vi även uppdelade projektredovisningar t ex där man både lämnar in en projektrapport och håller en muntlig presentation.
3. **Kurser med kontinuerlig examination.** Här hamnar alla kurser enligt vår definition av kontinuerlig examination, där ett antal ingående examinationsmoment tillsammans

avgör betyget.

Kurser enligt kategori 2 och 3 (projektkurser och kurser med kontinuerlig examination) kan dessutom delas in i tre underkategorier:

- A. Kurser som bara ger betyg G/U.
- B. Kurser där redovisningen (projektet eller den kontinuerliga examinationen) ger betyg 3. Sedan avgör en (frivillig) tentamen eventuellt överbetyg.
- C. Kurser där redovisningen (projektet eller den kontinuerliga examinationen) avgör eventuellt överbetyg.

Eftersom en så stor variation av examinationsformer förekommer finns det anledning till att i diskussionen mer övergripande diskutera vilka examinationsmoment som universitetslärare klarar av att sätta graderade betyg på. Sådana examinationsmoment är ju en förutsättning för kurser av kategori 3C (kontinuerlig examination med betyg).

III. HUR SER DET UT PÅ LTH?

För att få en uppfattning om hur det ser ut på LTH har vi gjort en stickprovsundersökning på tre institutioner av olika storlek i E-huset:

Kurskategori	Inst1	Inst2	Inst3	%
1 (sluttentamen)	20	1	12	59
2A (projekt G/U)	–	–	4	7
2B (projekt + friv tent)	–	3	–	5
2C (projekt med betyg)	–	1	–	2
3A (kont exam G/U)	6	1	–	13
3B (kont exam + friv tent)	3	1	1	9
3C (kont exam med betyg)	1	1	1	5
Totalt (antal kurser):	30	8	18	100

Vår stickprovsundersökning gav att det finns kurser i underkategori C (totalt 7%), men det är betydligt vanligare med kurser i underkategori A och B (totalt 34%).

De tre kurserna i kategori 3C vår stickprovsundersökning hittade har följande examination:

- **Kurs 1:** Ingående examinationsmoment är seminarier, artikelpresentation, artikelgranskning, projektpresentation, projektopposition och projektkvalitet. Vissa moment är

individuella och vissa i grupp. Alla moment betygsätts på en 4-gradig skala som sedan viktas samman till ett slutbetyg.

- **Kurs 2:** Ingående examinationsmoment är hemuppgifter och projektlaboration (G/U), Två uppsatser och en kursexamination (VG/G/U). Tre VG ger slutbetyg 5, två VG ger betyg 4.
- **Kurs 3:** Ingående examinationsmoment är muntlig grupptentamen, skriftlig rapport, skriftligt omdöme om annan grupps rapport samt muntlig/praktisk demonstration. Alla moment betygsätts för att sedan viktas samman till ett slutbetyg.

IV. GRADERADE BETYG

Nils Trowald [1] tar upp problematiken kring graderade betyg. Många studenter, lärare och även avnämare vill ha graderade betyg. De vill att det ska synas om studenterna har visat att de har god kunskap i ett ämne och lyckats väl vid tentamenstillfället. Så långt är allt väl men forskning har också visat att graderade betyg lätt medför att lärarna koncentrerar sig på att göra tentamensfrågor som är lätta att rätta korrekt och objektivt. Är detta ett problem? Ja, frågan är om det inte är detta som är problemet? Vid LTH förekommer en stor variation av alternativa examinationsmoment men det är mycket få lärare som vågar sätta graderade betyg på dessa, vilket vår stickprovsundersökning också visar. Varför? Ofta är flera lärare inblandade och det är flera olika moment som bedöms. Hur säkerställs objektivitet och rättvisa?

En annan aspekt är vikten av att skilja på undervisning och examination. Studenter skall inte hämmas i sin inläring av risken att svara fel inför en examiner i undervisningssituationer. Då kontinuerlig examination ofta sker nära undervisningen är det alltså där svårare att skilja på undervisning och examination. Detta kan vara en anledning till att kontinuerlig examination gärna implementeras utan graderade betyg.

Examinationen styr det som studenterna prioriterar att lära sig och på vilket sätt de hanterar ämnet i den aktuella kursen. Några pedagogiska fördelar med kontinuerlig examination är att:

- Den kan styra kunskapsinhämtningen över hela kurstiden.
- Eftersom den är en del av undervisningen finns möjlighet till snabb återkoppling på examinationsresultaten [2].
- Den möjliggör fokusering på andra färdigheter hos studenterna än förmågan att lyckas på skriftliga tentor.

V. DISKUSSIONSFÖRSLAG

Vid konferenstillfället vill vi gärna uppmuntra till en diskussion där vi utbyter erfarenheter. Ni som har för avsikt att delta kan förbereda er genom att fråga lärare och studenter i er omgivning om vilka erfarenheter de har av graderade betyg på alternativa examinationsmoment. Här följer en lista på

möjliga diskussionsfrågor:

- Vad finns det för examinationsmoment som vi klarar av att sätta graderade betyg på?
- Vilka effekter vill vi nå med betygsgraderad kontinuerlig examination?
- Vilka andra egenskaper hos teknologerna vill vi värdera förutom förmågan att lyckas på skriftliga tentor?
- Hur hanterar vi frågor om objektivitet och rättvisa?
- Hur undviks fusk?

REFERENSER

- [1] Trowald, Nils. Råd och idéer för examination inom högskolan. Högskoleverket 1997.
- [2] Gibbs, Graham. Inbjuden föreläsare vid ISL, Bryssel, 2002.